

УДК 347.19

ЮРИДИЧНІ НАУКИ

ПРИМУСОВА ЛІКВІДАЦІЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ПРИЧИНИ ТА СТАТИСТИКА

*Абрам В. І.**Студентка юридичного факультету**Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола**Науковий керівник: Самойлова І.А.**викладач юридичних дисциплін**Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола**Україна*

Актуальність обраної теми зумовлена тим, що припинення юридичних осіб є таким самим природним процесом, як і їх створення, обумовленим причинами як економічного, так і юридичного характеру. Наше законодавство розрізняє добровільний та примусовий порядок ліквідації.

Проблематикою обраної теми є те, що останнім часом набула поширення примусова ліквідація юридичної особи за рішенням суду. Так звана «вища міра відповідальності» підприємства, примусова ліквідація – в свою чергу це наслідок допущених порушень чинного законодавства під час створення підприємства та в процесі його діяльності.

Для початку слід дати визначення терміну «Юридична Особа» ст. 80 Цивільного Кодексу України, дає таке визначення:

***Юридичною особою є** - організація, створена і зареєстрована у встановленому законом порядку. Юридична особа наділяється цивільною правоздатністю і дієздатністю, може бути позивачем та відповідачем у суді. [4]*

Якщо говорити про законодавчо закріплену процедуру припинення таких осіб. В цьому випадку відповідно до ст. 104 Цивільного кодексу України та ст. 59 Господарського кодексу України юридична **особа** припиняється також в результаті реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення) або ліквідації. Тобто конкретно визначеного, та закріпленого поетапного вчинення такої процедури немає. Тому, При цьому примусова ліквідація юридичної особи не є простою процедурою. Тут слід акцентувати увагу, що позовні заяви про примусову ліквідацію підприємств можуть подаватися до господарського суду лише у випадках, які є прямо передбачені законодавчими актами, та з посиланням на конкретні підстави. [3]

Ми виділили ряд найпоширеніших проблем, у зв'язку з якими юридична особа ліквідовується у примусовому порядку:

- **Банкрутство Юридичної Особи** (найбільш вживана з усіх підстав примусової ліквідації підприємств)
- **Недійсність державної реєстрації юридичної особи** (Згідно з п. 2 ч. 1 ст. 110 ЦК України, а також із ч. 2 ст. 38 Закону юридична особа ліквідується за рішенням суду про визнання судом недійсною державної реєстрації цієї юридичної особи через допущені при її створенні порушення, які неможливо усунути. Причинами цього можуть бути вчинені при оформленні установчих документів порушення чинного законодавства, які позбавляють їх юридичної сили, невідповідність фактичним обставинам зазначених в установчих документах відомостей щодо виду юридичної особи, мети її створення тощо.)
- **Систематичне та грубе порушення законодавства** (Припиняється юридична особа на підставі рішення суду й у разі систематичного чи грубого порушення нею законодавства (ч. 4 ст. 19 ЗУ «Про господарські товариства»). До таких порушень ч. 2 ст. 38 Закону відносить провадження юридичною особою діяльності, що суперечить її установчим документам, або такої, що заборонена законом, а також неподання протягом року органам державної податкової служби податкових

деклярацій та документів фінансової звітності відповідно до закону. У зазначених випадках підприємство ліквідується на підставі рішення господарського суду за поданням органів, що контролюють діяльність товариства. Вирішуючи питання про примусову ліквідацію підприємства через систематичне чи грубе порушення ним чинного законодавства, доцільно звернути увагу, що згідно з п. 16 роз'яснення Вищого арбітражного суду України «Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із створенням, реорганізацією та ліквідацією підприємств» від 12 вересня 1996 р. № 02-5/334 (зі змінами та доповненнями, внесеними у 2003 р. ВГСУ) такими, що систематично порушують законодавство, слід вважати ті підприємства, які раніше двічі допускали порушення законодавства і вчинили його знову (незалежно від того, чи притягалися вони до відповідальності за попередні порушення. Грубим же може вважатися одноразове порушення законодавства, яке свідчить про явне й умисне нехтування його вимогами з боку підприємства (наприклад, здійснення без ліцензії таких видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню відповідно до чинного законодавства), або ж таке, що спричинило наслідки у вигляді значної шкоди, завданої державі, юридичним чи фізичним особам.).

- Відсутність юридичної особи за своїм місцезнаходженням (Це безумовна підстава для примусової ліквідації юридичної особи, тому що в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців є наявність запису про місцезнаходження Юридичної Особи. Відповідно до ст. 93 ЦК України та ст. 1 Закону місцезнаходженням юридичної особи є адреса органу або особи, які відповідно до установчих документів юридичної особи чи закону виступають від її імені. А за вимогою ст. 17 Закону в Реєстрі повинні міститися, зокрема, відомості про місцезнаходження юридичної особи. У зв'язку із цим зміна підприємством адреси місцезнаходження розглядається як підстава для заміни свідоцтва про державну реєстрацію. Тому, безумовно, фактичне перебування юридичної особи не за своїм місцезнаходженням є грубим порушенням законодавства, яке може бути підставою для припинення юридичної особи.)

Для більшого та всебічного аналізу обраної теми дослідження, ми проаналізували судові рішення, стосовно примусового припинення діяльності юридичних осіб-підприємців.

До прикладу: Рішення Рівненського Окружного Адміністративного суду 31 січня 2020р. по справі №460/2509/19 . Де суд вирішив:

«Скасувати реєстраційну дію державного реєстратора ОСОБА_1 Комунального підприємства "Реєстраційна служба Маломощаницької сільської ради Здолбунівського району Рівненської області" "державна реєстрація припинення юридичної особи на підставі судового рішення, не пов'язаного з банкрутством юридичної особи" номер запису 16031390011000230 від 25.07.2019.» [1]

І знову ж таки причина припинення: недійсність державної реєстрації юридичної особи.

СТАТИСТИКА СТАНОМ НА 2020р.

[2]

Висновок: Аналізуючи дану проблему можна дійти висновку що припинення юридичних осіб є таким самим природним процесом, як і їх створення, обумовленим причинами як економічного, так і юридичного характеру. Декілька з них ми навели вище. Наше законодавство розрізняє добровільний та примусовий

порядок ліквідації. І згідно статистичним даним примусове припинення юридичних осіб- підприємців через суд, аж ніяк не поступає добровільній ліквідації. Також на наш думку нині в Україні є нагальна потреба у продовженні реформування чинного законодавства у сфері припинення юридичних осіб та прийнятті єдиного спеціального нормативно-правового акта , в якому повною мірою закріпити поняття «ліквідація юридичної особи», визначити вичерпний перелік підстав для його здійснення, порядок та терміни проведення та чітко коло уповноважених суб'єктів, які мають право її ініціювати та проводити, їх права та обов'язки.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Рішення від 31.01.2020 по справі № 460/2509/19 Рівненський окружний адміністративний суд | ZakonOnline - Право знати!

URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/87503311>

2. Скільки ФОПів закрилося у 2020 році - новини України.

URL: <https://zn.ua/ukr/ECONOMICS/u-2020-rotsi-zakrilosja-20-pidprijemstvnajbilshe-u-cherвні.html>

3. Порядок створення та припинення юридичних осіб:

URL: <https://shag.com.ua/poryadok-stvorennja-ta-pripinennja-yuridichnih-osib.html>

4. Цивільний кодекс України | від 16.01.2003 № 435-IV